

Bölüm 23

HASTANEDEN EVLERİNE TABURCU EDİLEN YAŞLI HASTALARIN GÜVENLİ TRANSFER BAKIMLARININ SAĞLANMASI

İlknur DOLU¹

T.C. Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2016 yılında nüfusun yaklaşık %17'si hastaneye yatış amacıyla kabul edilmiş ve bu yatışlar yaklaşık 13.5 milyon Türk Lirası'na mal olmuştur (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2017). Yine, Bakanlık verilerine göre bu yatışların yarısından yaşlı bireyler sorumludur (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2015). Toplam hastane yatışlarının %21.3'ü yeniden yatışlardan meydana gelmekte (Kaya ve ark., 2018) ve özellikle dört veya daha fazla kronik hastalığı olan bireyler bu yatışların önemli kısmını (%36) oluşturmaktadır (Lochner ve ark., 2013). Dünya Sağlık Örgütü (2015)'ne göre toplam hastaneye yatağının kullanılmasına önemli etkisi olan yeniden yatışlar, ilk yatışa göre 1.4 kat daha yüksek maliyetlidir (Kaya ve ark., 2018). Yaşlı bireylerin sağlık harcamalarının ise %40 yeniden yatışlardan kaynaklıdır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2015).

Yeniden yatış oranları, maliyet ve yatış süreleri taburculuk sonrası bakımın etkili, etkin ve güvenilirliğini gösteren önemli göstergelerdir. Dünya Sağlık Örgütü (2005), hastane yatışlarının yol açtığı maliyetleri azaltmak amacıyla uluslararası bir strateji olarak, hastanın hastaneden evine veya başka bir sağlık kuruluşuna güvenli transferini sağlayacak programlar geliştirilmesini tavsiye etmektedir. Bu hasta transfer programlarını, hastane kalış süresinin kısaltılması, hastanın ve ailesinin hastaneden evine veya diğer sağlık kuruluşuna transfer sürecinin iyileştirilmesi, acil başvurularının ve taburculuk sonrası 30 gün içerisindeki hastaneye yeniden yatışların azaltılmasını sağlayacak kapsamda geliştirilmesi önemlidir (OECD, 2017). Hastane merkezli bakım yaklaşımlarından ev merkezli bakım yaklaşımına geçişte sağlık hizmeti kalitesinin artırılmasında transfer süreci bakımı büyük öneme sahiptir. Örneğin ülkemizde bu amaçla kullanılmak üzere Naharcı ve Ouslander (2016) tarafından 'Türkiye STAR (Safe Transitions for at Risk Patients)' programı geliştirilmiş ancak henüz test edilmemiştir. Bu program, hastaneden eve veya bakım merkezleri arasında transfer edilmesi gereken, hastaneden taburcu olmuş yüksek riskli yaşlı hastaların güvenli transferini sağlamayı amaçlamaktadır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, ilknurcakirdolu@gmail.com

fer bakımını iyileştirme stratejilerinin geliştirilmesi bu alanda klinik uygulama rehberlerinin geliştirilmesine ön ayak olacaktır. Nihayetinde bu programlar evde yaşlı hasta bakım kalitesindeki artışla birlikte yeniden hastane yatışlarına yol açacak sağlık problemlerinin en aza indirilmesini sağlayarak sağlık harcamalarında azalma sağlaması açısından da önemli bir potansiyele sahiptir.

KAYNAKÇA

- Aboumatara, H., Naqibuddin, M., Chung, S., Adebowale, H., Bone, L., Brown, T., Cooper, L. A., Gurses, A. P., Knowlton, A., Kurtz, D., Piet, L., Putcha, N., Rand, C., Roter, D., Shattuck, E., Sylvester, C., Urteaga-Fuentes, A., Wise, R., Wolff, J. L., Yang, T., Hibbard, J., Howell, E., Myers, M., Shea, K., Sullivan, J., Syron, L., Wang, N. Y., Pronovost, P., BREATHE Study Patient Family Partners Group. 2017. Better respiratory education and treatment help empower (BREATHE) study: Methodology and baseline characteristics of a randomized controlled trial testing a transitional care program to improve patient-centered care delivery among chronic obstructive pulmonary disease patients. *Contemporary Clinical Trials*; 62: 159-67.
- Allen, J., Hutchinson, A. M., Brown, R., Livingston, P. M. 2014. Quality care outcomes following transitional care interventions for older people from hospital to home: a systematic review. *BMC Health Services Research*; 14: 346.
- Allen, J., Hutchinson, A. M., Brown, R., Livingston, P. M. 2017. User experience and care integration in transitional care for older people from hospital to home: A meta-synthesis. *Qualitative Health Research*; 27(1): 24-36.
- Clegg A, Young A, Iliffe S, Rikkert MO, Rockwood K. 2013. Frailty in elderly people. *Lancet*; 381: 752-62
- Coleman, E. 2003. Improving the quality of transitional care for persons with complex care needs. *Journal of the American Geriatrics Society*; 51(4): 556-7.
- Couture, M., Sasseville, M., Gascon, V. 2016. "Facilitators and barriers to implementing transitional care managers within a public health care system. *J Gerontol Soc Work*; 59(4): 364-77.
- Dreyer, T. 2014. Care transitions: best practices and evidence-based programs, *Home Healthcare Nurse*; 32(5): 309-16.
- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ). 2015. Do current discharge arrangements from inpatient hospital care for the elderly reduce readmission rates, the length of inpatient stay or mortality, or improve health status? http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0006/74670/E87542.pdf on 14 September 2018 Erişim tarihi: 15 Kasım 2018.
- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ). 2005. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). <http://www.who.int/classifications/icf/en/> Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ). 2016. Transitions of Care. <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/110665/252272/9789241511599-eng.pdf;jsessionid=A854646B6BB697E209A525DE00DC-32D2?sequence=1> Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
- Fancott, C. Interventions and measurement tools related to improving the patient experience through transitions in care: A summary of key literature. http://www.hqontario.ca/portals/0/Modals/qi/en/processmap_pdfs/resources_links/Care%20Transitions%20Literature%20Review.pdf Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
- Hirschman, K. S. 2015. Continuity of care: The Transitional Care Model. *The Online Journal of Issues in Nursing*; 20(3): 1.
- Jarrín, O. F., Pouladi, F. A., Madigan, E. A. (2019). International priorities for home care education, research, practice, and management: Qualitative content analysis. *Nurse education today*; 73: 83-87.
- Kaya, S., Güven, G. S., Aydan, S. 2018. Hastanelere Yeniden Yatış Hızlarının Değerlendirilmesi: İç

- Hastalıkları Servislerinde Yapılan Bir Prospektif Kohort Çalışması. Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi; 21(1): 127-50.
- Lochner, K. A., Goodman, R.A., Posner, S., Parekh, A. .2013. Multiple chronic conditions among Medicare beneficiaries: state-level variations in prevalence, utilization, and cost, 2011. Medicare Medicaid Res Review; 3(3): E1-E19.
- Naharcı, M. I., Ouslander, J. G. 2016. Safe Transitions for at Risk Patients (STAR) program for Turkey. TAF Preventive Medicine Bulletin; 15(3): 252-8.
- Naylor, M. D., Aike, L.H., Kurtzman, E.T., Olds, D.M., Hirschman, K. B. 2011. The Importance of transitional care in achieving health reform. Health Affairs; 30(4): 746-54.
- OECD. Health at a Glance 2017. https://doi.org/10.1787/health_glance-2017-en
Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
- Peikes, D., Lester, R.S., Gilman, B., Brown, R. 2012. The effects of Transitional Care Models on re-admissions: A review of the current evidence. Journal of the American Society on Aging; 36(4): 44-55.
- Reeves, M. J., Hughes, A. K., Woodward, A. T., Freddolino, P. P., Coursaris, C. K., Swierenga, S. J., Schwamm, L. H., Fritz, M. C. 2017. Improving transitions in acute stroke patients discharged to home: the Michigan stroke transitions trial (MISTT) protocol. BMC Neurology; 17: 115.
- Scott, A. M., Li, J., Oyewole-Eletu, S., Nguyen, H. Q., Gass, B., Hirschman, K. B., Mitchell, S., Hudson, S. M., Williams, M. V., Project ACHIEVE Team. 2017. Understanding Facilitators and Barriers to Care Transitions: Insights from Project ACHIEVE Site Visits. The Joint Commission Journal on Quality and Patient Safety; 43(9): 433-47.
- Spehar, A. M., Campbell, R. R., Cherrie, C., Palacios, P., Scott, D., Baker, J., Bjornstad, B., Wolfson, J. 2005. Seamless Care: Safe patient transitions from hospital to home. Advances in Patient Safety; 1: 79-98.
- Storm, M., Siemsen, I. M., Laugaland, K., Dyrstad, D. N. 2014. Quality in transitional care of the elderly: Key challenges and relevant improvement measures. Int J Integr Care; 14: E013.
- T.C.Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. Türkiye'de Yaşlıların Durumu ve Yaşlanma Ulusal Eylem Planı Uygulama Programı. <https://eyh.aile.gov.tr/turkiye-de-yaslilarin-durumu-ve-yaslanma-ulusal-eylem-planı-uygulama-programı>
Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
- T.C.Sağlık Bakanlığı. Türkiye Sağlıklı Yaşlanma Eylem Planı ve Uygulama Programı 2015-2020. <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/Yayın/508>
Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
- T.C.Sağlık Bakanlığı. Health Statistic Yearbook 2016. <https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/13160,sy2016enpdf.pdf?0>
Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
- Toles, M., Colon-Emeric Naylor, M. D., Asafu-Adjei, J., Hanson, L. C. 2017. Connect-Home: Transitional Care of Skilled Nursing Facility Patients and their Caregivers. J Am Geriatr Soc.; 65: 2322-8.
- Young, P. L., Olsen, L. 2010. The Healthcare Imperative: Lowering Costs and Improving Outcomes: Workshop Series Summary. Roundtable on Evidence-Based Medicine. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK53920/> Erişim tarihi: 21 Kasım 2018.